

BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS – PAAŽUOLYNĖS DURPYNO (LTJOA0003) VEIKSMŲ PLANO PROJEKTAS

ORGANIZATORIUS

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos

RENGĖJAS

VšĮ „Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas“
Gedimino pr. 1, 4 aukštas, LT-01103 Vilnius
Tel. +370 656 20426
El. adresas: info@pelkiufondas.lt

KONSULTANTAS

Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcija

Vilnius, 2024 m.

I. Bendroji informacija apie teritoriją

Paąžuolynės durpyno veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) parengtas buveinių apsaugai svarbiai teritorijai (toliau – BAST) Paąžuolynės durpynas (LTJOA0003; toliau – Teritorija), esančiam Kauno apskrityje, Jonavos rajono savivaldybėje. Teritorija nutolusi apie 1,3 km į pietryčius nuo Aklojo ežero gyvenvietės (*1 priedas*). 4–6 km atstumu Teritoriją supa Upninkėlių, Stoškų, Masiulių kaimai bei Veprių miestelis, artimiausias geografinis objektas – 1 km į vakarus esanti Aklojo ežero (Samanynės) pelkė. Bendras BAST Paąžuolynės durpynas plotas – 75,8 ha, centrinio taško koordinatės LKS-94 sistemoje 6111780 531538. Durpynas – Geležės upės (dešinysis Šventosios intakas) ištakos. Veiksmų plane numatytos priemonės apima labiausiai durpių gavybos ir sausinimo pažeistas BAST vietas (bendras plotas 33,6 ha).

II. Teritorijos apsaugos statusas ir tikslinės gamtinės vertybės

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-06-15 įsakymu Nr. D1-302 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“ Paąžuolynės durpynas įtrauktas į *Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą* nurodant, jog jame yra Europos bendrijos (toliau – EB) ir nacionaliniu mastu saugomų vabzdžių – šarvuotosios skėtės (*Leucorrhinia pectoralis*) buveinės.

Teritorijos, kartu ir BAST, ribos sutampa su Paąžuolynės botaninio–zoologinio draustinio (toliau – Draustinis) ribomis. Draustinis įsteigtas LR Vyriausybės 2011 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. „Dėl Valstybinių Bugiedos, Gemeliškio, Meškų, Paąžuolynės, Peleos botaninių–zoologinių draustinių įsteigimo, jų ribų planų ir nuostatų patvirtinimo“ (Valstybės žinios, 2011-01-29, Nr. 12-532), siekiant išsaugoti EB svarbos rūšis – šarvuotąją skėtę ir skiauterėtąjį tritoną (*Triturus cristatus*).

BAST „Paąžuolynės durpyno“ apsaugos tikslai buvo atnaujinti LR aplinkos ministro 2024-03-01 įsakymu Nr. D1-65 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymo Nr. D1-317 „Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ pakeitimo“. Juose numatytas bendras buveinės *7120, Degradavusios aukštapelkės* apsaugos tikslo plotas 25 ha, kuriame numatoma pasiekti buveinės *7110, Aktyvios aukštapelkės* susiformavimą; bendras buveinės *91D0, Pelkiniai miškai* apsaugos tikslo plotas 6,3 ha, kuriame numatyta atkurti gerą buveinės būklę ne mažesniame kaip 5,5 ha plote ir pasiekti buveinės susiformavimą ne mažesniame kaip 0,8 ha plote; bendras skiauterėtajam tritonui tinkamos buveinės apsaugos tikslo plotas – 75 ha, kuriame reikia išsaugoti gerą buveinės būklę; bendras šarvuotajai skėtei tinkamos buveinės apsaugos tikslo plotas – 2,4 ha, kuriame reikia atkurti gerą buveinės būklę (EB svarbos natūralių buveinių ribos ir apsaugos tikslų schema pateikti *2 priede*).

Remiantis Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos (toliau – VSTT) metodinio analitinio centro duomenimis (2020) teritorijoje esančių tikslinės rūšies skiauterėtojo tritono populiacijos būklė yra gera, šarvuotosios skėtės – patenkinama. Duomenų apie šių rūšių populiacijų dinamiką nėra, nes kol kas atlikti tik pirminiai tyrimai. Šarvuotoji skėtė aptikta tik šiaurės rytinėje durpyno dalyje, kurioje dėl savaiminio atsikūrimo procesų bei pakilusio vandens lygio yra nendrėmis apsuptų atviro vandens plotų. Likusioje teritorijos dalyje dėl sutrikdyto hidrologinio režimo ir atvirų buveinių trūkumo šarvuotosios skėtės neaptiktos. Skiauterėtieji tritonai aptikti šiaurės rytinėje durpyno dalyje esančiame plačiame surenkamajame griovyje bei aplink griovį esančiuose atviro vandens plotuose (3 priedas).

Saugomų rūšių informacinės sistemos (toliau – SRIS) duomenimis šiaurinėje BAST dalyje aptinkama pilkųjų gervių (*Grus grus*). Šių paukščių monitoringas nėra vykdomas, todėl duomenų apie populiacijos būklę nėra (3 priedas).

2023–2024 m. ekspedicinių tyrimų metu Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondo (toliau – Fondas) ekspertai nustatė, jog Teritorijoje aptinkami ir šių saugomų rūšių gyvūnai: raudonpilvės kūmutės (*Bombina bombina*) bei jerubė (*Bonasa bonasia*). Raudonpilvės kūmutės aptiktos šiaurės rytinėje BAST dalyje, jerubė stebėta šiaurinėje Teritorijos dalyje esančiuose apypelkio miškuose (3 priedas). Tikslesnių duomenų apie šių rūšių populiacijos būklę nėra, kadangi nėra vykdomas jų monitoringas.

III. Teritorijoje egzistuojančios problemos

Paąžuolynės durpynas yra nusaustas tankiu sausinimo griovių tinklu (bendras ilgis – apie 15 km). Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, durpes vietovėje pradėta kasti 1940 m. Durpių kasyba ir sausinimas sunaikino natūralų pelkės kraštovaizdį, reljefą bei aukštapelkėms būdingą augalinę dangą. Didžiojoje Teritorijoje dalyje vis dar funkcionuoja mechanizuotam pramoniniam durpių kasimui pritaikytas tankus sausinimo griovių, iškastų kas 25–30 m, tinklas. Dėl intensyvaus sausinimo išsausėjusios durpės yra virtusios lengvai užsidegančia medžiaga, todėl tokiuose plotuose yra padidėjusi atsitiktinių durpynų gaisrų rizika. Pietinėje Teritorijos dalyje išlikusios rankinį durpių kasimą liudijančios durpių duobės ir loviai, kuriuose pastebimi fragmentiški savaiminio pelkės atsikūrimo požymiai.

Nėra tikslių duomenų, kada Paąžuolynės durpyne baigta durpių eksploatacija, tačiau sprendžiant iš savaiminio atsikūrimo vietovėje pradėjusių augti paprastųjų pušų (*Pinus sylvestris*) amžiaus, durpių gavyba vietovėje nutraukta ne mažiau kaip prieš tris–keturis dešimtmečius. Apžvalginiai tyrimai rodo, kad Paąžuolynėje išlikusio durpių klodo storis kinta nuo 0,7 m (durpyno pakraštyje) iki 2 m (durpyno centrinėje dalyje). Nors pramoninė durpių kasyba Teritorijoje nebevykdoma, tačiau dėl išsausėjusio durpių klodo ir veikiančios sausinimo sistemos neatsikuria natūralioms

aukštapelkėms būdinga augalija ir po gavybos likusias plikų durpių dykras palaipsniui pakeičia viržynai, beržynai, įsikuria natūralioms aukštapelkėms nebūdingos žaliosios samanės. Kadaise teritorijoje buvusių ir sunaikintų tipingų aukštapelkių buveinių vietoje pamažu formuojasi 7120, *Degradavusių aukštapelkių* buveinės (bendras plotas – 25,3 ha), kurių būklė visoje BAST teritorijoje yra bloga. Buveinė *91D0, *Pelkiniai miškai* užima 6,3 ha plotą, iš jų 5,5 ha yra patenkinamos būklės, o likusi dalis (0,8 ha) vertinama kaip potenciali buveinė (2 *priedas*).

IV. Pagrindinis veikslių plano tikslas

Veikslių plano tikslas – pasiekti buveinės 7110, **Aktyvios aukštapelkės* susiformavimo 22,2 ha plote, bei atkurti gerą buveinės 91D0, **Pelkiniai miškai* būklę ne mažesniame kaip 5,5 ha plote ir pasiekti šios buveinės susiformavimą ne mažesniame kaip 0,5 ha plote; išsaugoti gerą skiauterėtųjų tritonų buveinių būklę Veikslių plano teritorijoje bei atkurti gerą šarvuotosios skėtės buveinės būklę 2,4 ha plote; išsaugoti ar atkurti ir kitų Teritorijoje aptinkamų saugomų rūšių buveines.

V. Veikslių plano uždaviniai

Veikslių plano tikslui pasiekti numatomi šie uždaviniai:

- atkurti Paažuolynės durpyno hidrologinį režimą;
- suformuoti atviras erdves aktyvių aukštapelkių plynių atsikūrimui;
- palaikyti ir išsaugoti gerą skiauterėtųjų tritonų bei šarvuotosios skėtės buveinių būklę;
- informuoti visuomenę apie BAST Paažuolynės durpynas gamtines vertybes ir teritorijoje įgyvendinamus gamtotvarkos darbus.

VI. Veikslių plano uždavinių įgyvendinimo būdai (priemonės) ir vykdymo sąlygos

1 uždavinys. Atkurti Paažuolynės durpyno hidrologinį režimą. Uždaviniui įgyvendinti reikalingos priemonės:

1.1. Parengti hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintą techninį projektą. Priemonė bus taikoma tvarkymo plote Nr. 1 (valstybinė žemė). Bendras tvarkomas plotas – 33,6 ha. Priemonė įgyvendinama I-aisiais Veikslių plano metais (1–3 *lentelės*, 4 *priedas*). Hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintame techniniame projekte turi būti numatytos hidrotechninės priemonės pagrindinių melioracijos (sausinimo) griovių bei barelinių griovių patvenkimui, siekiant tvarkymo plote palaikyti palankų pelkinių buveinių atsikūrimui ir palaikymui gruntinio vandens lygį (artimą durpės paviršiui). Tikslui pasiekti sausinimo grioviuose reikia įrengti užtvankas kas 30 cm pelkės paviršiaus nuolydžio. Numatant techninius sprendimus pagal galimybes, t. y. ten

kur galima užtikrinti technikos privažiavimą nesuslegiant durpės ir nepažeidžiant jau susiformavusios pelkinės augalijos dangos, tvenkimui tikslinga planuoti durpines užtvankas. Įrengiant durpines užtvankas šalia sausinamojo griovio susiformuoja seklūs nedidelio ploto, greitai išlytantys (2 × 2 m pločio) vandens telkiniai, kurie potencialiai gali tapti BAST tikslinių rūšių – šarvuotojų skėčių buveinėmis. Vietose, kur eksploatacijos pažeistas pelkės paviršius yra itin nelygus rekomenduojami paviršiaus lyginimo darbai pilnai užstumdamant durpyną sausinančius griovius.

1.2. Įgyvendinti hidrologinio režimo supaprastintą techninį projektą. Priemonė bus vykdoma tvarkymo plote Nr. 1 (valstybinė žemė). Bendras tvarkomas plotas – 33,6 ha. Priemonė įgyvendinama I-aisiais Veiksmų plano metais (1–3 lentelės, 4 priedas).

Įgyvendinamos hidrologinio režimo atkūrimo Paažuolynės durpyne priemonės pagal parengtą supaprastintą techninį projektą. Griovių užtvankų įrengimo darbai pradedami Teritorijos centre, t. y. plotuose, kuriems būdingas aukščiausias santykinis aukštis, ir judama pakraščių link. Teritorijos pakraščiuose suprojektuotos griovių užtvankos įrengiamos tvenkimo darbų pabaigoje. Užtvankų įrengimui pirmenybė turėtų būti teikiama natūralioms medžiagoms (durpėms, medienai). Hidrologinio režimo atkūrimo darbus būtina planuoti atsižvelgiant į paukščių perėjimo sezoną, todėl tinkamiausias laikas šių darbų įgyvendinimui nuo rugpjūčio 1 d. iki kovo 15 d. Esant galimybei, darbus rekomenduojama įgyvendinti šaltuoju metų laiku susiformavus įšalui.

2 uždavinys. Suformuoti atviras erdves aktyvių aukštapelkių plynių atsikūrimui. Uždaviniui įgyvendinti reikia įgyvendinti šias priemones:

2.1. Sumedėjusios augalijos šalinimas. Tvarkymo priemonė bus vykdoma tvarkymo plote Nr. 2 (valstybinė žemė). Bendras tvarkomas plotas – 1,7 ha. Priemonė įgyvendinama I-aisiais Veiksmų plano metais (1–3 lentelės, 4 priedas).

Sumedėjusios augalijos (jaunų medžių ir krūmų) kirtimas būtinas sudarant palankias sąlygas aktyvioms aukštapelkėms būdingų atvirų plynių formavimui, ši priemonė prisidės ir prie pelkės hidrologinio režimo atkūrimo, kadangi sumedėjusi augmenija (tiek krūmai, tiek įvairaus augumo medžiai) išgarina daug pelkei atsikurti reikalingo vandens. Sumedėjusios augalijos šalinimo darbus formuojant ir palaikant atviras pelkių buveines tikslinga atlikti centrinėje Teritorijos dalyje, kurioje prieš nusausinimą dominavo aukštapelkėms būdingos atviro tipo buveinės. Šioje vietoje stebimi savaiminio pelkinių bendrijų atsikūrimo požymiai, todėl tikėtina, jog taikant gamtotvarkos priemones (hidrologinio režimo atkūrimas ir sumedėjusios augalijos šalinimas) ilgainiui šią pelkės dalį pavyks palaikyti atvirą. Atvirų plynių formavimas taip pat svarbus siekiant padidinti potencialių buveinių plotą BAST aptinkamoms saugomoms rūšims – pilkajai gervei ir šarvuotajai skėtei.

Šiais kirtimais šalinama sumedėjusi augalija (paliekant tik paprastosios pušies pelkinių formų medelius) tvarkymo plote Nr. 2. Kirtimo darbai atliekami rankiniu būdu, naudojant motorinius pjūklus ir krūmapjoves. Iškirta biomasė turi būti sukraunama į sausinamuosius griovius, tokiu būdu sudarant sąlygas natūralizuotis griovių pažeistam mikroreljefui. Siekiant kuo daugiau iškirtos biomasės sutalpinti į sausinamuosius griovius, šakos ir viršūnės turi būti nugenimos ir (ar) susmulkinamos (tokiu būdu sumažinant biomasės užimamą tūrį) ir po to sudedamos į sausinamuosius griovius. Smulki perteklinė mediena taip pat turi būti kraunama į krūvas grioviuose. Kirtimų laikas – nuo rugpjūčio 1 d. iki kovo 15 d.

2.2. Reguliariai šalinti sumedėjusios augalijos atžalas. Priemonė bus vykdoma tvarkymo plote Nr. 2 (valstybinė žemė). Bendras tvarkomas plotas – 1,7 ha. Siekiant palaikyti atviras aukštapelkių buveines tvarkymo plote turi būti pakartotinai kertamos ataugusios sumedėjusios augalijos atžalos II-siais ir IV-siais Veiksmų plano metais (*1 lentelė, 4 priedas*) nuo rugpjūčio 1 d. iki kovo 15 d. Atžalos kertamos grunte arba kaip galima arčiau grunto, iškirta augalija paliekama vietoje. Atlikus darbus numatytoje teritorijoje turėtų būti apmirę apie 90 % kelmų.

3 uždavinys. Palaikyti ir išsaugoti gerą skiauterėtojo tritono bei šarvuotosios skėtės buveinių būklę

Hidrologinio režimo atkūrimas reikšmingai padidins seklių, greitai įšylančių atvirų vandens telkinių plotus. Sumedėjusios augalijos kirtimo ir atžalų šalinimo darbai prisidės prie atvirų pelkinių buveinių palaikymo. Šios 1 ir 2 Veiksmų plano uždaviniuose numatytos priemonės prisidės prie tikslinių rūšių – skiauterėtojo tritono ir šarvuotosios skėtės buveinių palaikymo ir būklės pagerinimo. Įgyvendinant priemones būtina atsižvelgti į turimus tikslinių rūšių stebėsenos duomenis ir nepakenkti esamoms jų radvietėms. Atlikus sumedėjusios augalijos šalinimo darbus, nekrauti negyvos medienos į rytinėje teritorijos dalyje esančius didžiuosius surenkamuosius griovius.

3.1. Iškirsti griovio pakraštyje esančius krūmus bei medžių juostą. Tvarkymo priemonė bus vykdoma tvarkymo plote Nr. 3 (valstybinė žemė) III-aisiais Veiksmų plano vykdymo metais. Priemonę numatyta taikyti apie 0,2 ha plote (*1–3 lentelės, 4 priedas*).

Be 1 ir 2 uždaviniuose minimų priemonių, skirtų tikslinių rūšių buveinių būklės palaikymui ir išsaugojimui, svarbus šiaurės rytiniame BAST pakraštyje esančio griovio pakraštyje esančių krūmų bei medžių juostos iškirtimas, taip siekiant mažinti užpavėsinimą ir paspartinti vandens įšilimą. Įgyvendinant priemonę, sumedėjusi augalija bus kertama siaurame 10–15 m pločio pagriovio ruože. Griovio pakraštyje esančių krūmų bei medžių juostos iškirtimas padės sumažinti užpavėsinimą ir paspartinti vandens įšilimą. Tai turės teigiamos įtakos šarvuotosios skėtės populiacijos būklei.

4 uždavinys. Informuoti visuomenę apie BAST Paąžuolynės durpynas gamtines vertybes ir teritorijoje įgyvendinamus gamtotvarkos darbus

Uždaviniui įgyvendinti numatoma ši priemonė:

4.1.Įrengti informacinį stendą. Visuomenės informavimui bus įrengtas pažintinis stendas, kuriame pateikiama informacija apie pelkės gamtines vertybes, bei įvairiais laikotarpiais įgyvendintus pelkės atkūrimo darbus. Informacinio stendo pastatymo vieta pažymėta tvarkymo priemonių brėžinyje (1–3 lentelės, 4 priedas).

1 lentelė

Gamtotvarkos darbų įgyvendinimo apimtys ir periodiškumas

<i>Uždaviniai</i>	<i>Priemonės pavadinimas</i>	<i>Atsakinga institucija</i>	<i>Priemonės įvykdymo terminas ir (ar) periodiškumas</i>
1. Atkurti Paąžuolynės durpyno hidrologinį režimą.	1.1. Parengti BAST Paąžuolynės durpynas hidrologinio režimo supaprastintą atkūrimo techninį projektą.	Fondas	Priemonė įgyvendinama 2024 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais. Tvarkymo plotas Nr. 1.
	1.2. Įgyvendinti hidrologinio režimo supaprastintą techninį projektą.	Fondas	Priemonė įgyvendinama 2024 m. gruodžio – 2025 m. vasario mėn. Tvarkymo plotas Nr. 1.
2. Suformuoti atviras erdves aktyvių aukštapelkių plynių atsikūrimui.	2.1. Sumedėjusios augalijos iškirtimas.	Fondas	Priemonė įgyvendinama iki 2025 m. kovo 15 d. Tvarkymo plotas Nr. 2.
	2.2. Reguliariai šalinti sumedėjusios augalijos atžalas.	Direkcija	Priemonė įgyvendinama 2026 m. ir 2028 m. (nuo rugpjūčio 1 d. iki kovo 15 d.). Tvarkymo plotas Nr. 2.
3. Palaikyti ir išsaugoti gerą skiauterėtojo tritono bei šarvuotosios skėtės buveinių būklę.	3.1. Iškirsti griovio pakraštyje esančius krūmus bei medžių juostą.	Direkcija	Priemonė įgyvendinama 2026 m. sausio–vasario mėn. Tvarkymo plotas Nr. 3.
4. Informuoti visuomenę apie BAST Paąžuolynės durpynas gamtines vertybes ir teritorijoje įgyvendinamus gamtotvarkos darbus.	4.1 Įrengti informacinį stendą.	Fondas	Priemonė įgyvendinama 2024 m. lapkričio–gruodžio mėn. Tvarkymo plotas Nr. 4.

VII. Darbų įgyvendinimo lokalizacija ir informacija apie išskirtus tvarkymo plotus

BAST Paąžuolynės durpynas yra valstybinėje žemėje, kuriuos patikėjimo teise valdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT) ir VĮ Valstybinių miškų urėdija (VMU) (2 lentelė, 4 priedas). Tvarkomos teritorijos plotas apima tik dalį (apie 33,6 ha ha) saugomos teritorijos, iš kurios 25,2 ha priskiriami laisvai valstybinei žemei. Likusią tvarkomos teritorijos dalį – 8,4 ha patikėjimo teise valdo VMU, žemės naudojimo paskirtis – miškų ūkio.

Priemonės: 1.1. *Supaprastinto hidrologinio režimo atkūrimo techninio projekto parengimas*, 2.1. *Sumedėjusios augalijos išskirtimas* ir 2.2. *Reguliariai šalinti sumedėjusios augalijos atžalas* bus įgyvendinamos tvarkymo plotuose, kuriuos patikėjimo teise valdo Nacionalinė žemės tarnyba. Priemonės 4.1. *Įrengti informacinį stendą* ir 3.1. *Iškirsti griovio pakraštyje esančius krūmus bei medžių juostą* bus įgyvendinamos tvarkymo plotuose, kuriuos patikėjimo teise valdo VMU. Priemonės 1.2. *Įgyvendinti hidrologinio režimo supaprastintą techninį projektą* įgyvendinimui hidrotechniniai statiniai bus statomi sklype, kurį patikėjimo teise valdo NŽT, tačiau bendras priemonės plotas apims ir dalį (8,4 ha) VMU valdomo sklypo (2 lentelė, 4 priedas).

Tvarkymo plotų lokalizacija Teritorijoje nurodyta Veiksmų plano 4 priede. Detalesnė informacija apie išskirtus tvarkymo plotus pateikta 2 lentelėje.

VIII. Galimi finansavimo šaltiniai, preliminarus lėšų poreikis priemonių įgyvendinimui

Remiantis analogiškų projektų kaštų skaičiavimas bei apklausomis, preliminariai įvertinta, kad Veiksmų plano uždaviniams įgyvendinti reikalingos lėšos – 50 700 Eur. Veiksmų plano priemonės bus įgyvendinamos pasitelkiant nevyriausybines organizacijos „Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas“, Aplinkos apsaugos rėmimo programos ir Valstybės biudžeto lėšas.

Pagrindinės BAST Paąžuolynės durpynas atkūrimo priemonės (1.1., 1.2., 2.1, 4.1.) bus įgyvendinamos Fondo lėšomis. Preliminarus numatytų priemonių lėšų poreikis, atsakingos institucijos bei darbų įgyvendinimo grafikas pateikiamas 3 lentelėje.

Informacija apie tvarkymo plotus, BAST Paąžuolynės surpynas (LTJOA0003)

<i>Tvarkymo ploto Nr.</i>	<i>Tvarkytinas plotas, ha</i>	<i>Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės kodas, jos užimamas plotas</i>	<i>Saugomos rūšys, rūšies buveinės užimamas plotas ar individų skaičius</i>	<i>Žemės nuosavybės forma</i>	<i>Žemės naudmenos, jų užimami plotai*</i>	<i>Miško kvartalų ir sklypų Nr., miškų grupė</i>	<i>Gamtinės sąlygos ir kitos tvarkyti svarbios aplinkybės</i>
1.	33,6	7120, <i>Degradavusios aukštapelkės</i> (nustatyti apsaugos tikslai) – 22,2 ha. 91D0, <i>*Pelkiniai miškai</i> (nustatyti apsaugos tikslai) – 5,6 ha.	Skiauterėtasis tritonas (nustatyti apsaugos tikslai) – 18 individų. Pilkoji gervė – 7,7 ha. Šarvuotoji skėtė (nustatyti apsaugos tikslai) – 2,4 ha. Raudonpilvė kūmutė – 24 ha.	Valstybinė. NŽT ir VMU (Dubravos regioninis padalinys)	Atviri (neapaugę mišku) naudojami ir užleisti durpių telkiniai (ed0) – 21,8 ha. Pelkė (neapgausi mišku ir nenaudojama žemės ūkyje) (hd6) – 7,9 ha. Miškas (ms0) – 2,7 ha. Upelis, kanalas, drenažo griovys (hd2) – 1,2 ha.	Kv. Nr. 11 (Sklypai: 16, 17, 18) Kv. Nr. 12 (Sklypai: 22, 23, 24, 25) Kv. Nr. 16 (Sklypas: 15) Kv. Nr. 17 (Sklypai: 1, 2, 3, 4, 5) Kv. Nr. 18 (Sklypai: 1, 2, 3, 4, 5, 6). Kv. Nr. 19 (Sklypai: 1, 2) Kv. Nr. 10 (Sklypai: 35, 319, 321, 322, 324, 325, 320) Kv. Nr. 9 (Sklypas: 344) Kv. Nr. 11 (Sklypas 319)	Didesnę dalį tvarkymo ploto užima po eksploatacijos apleisti durpių gavybos laukai, kuriuos patikėjimo teise valdo NŽT.

						Kv. Nr. 16 (Sklypas: 306). Kv. Nr. 17 (Sklypai:301, 302, 323, 303) Kv. Nr. 18 (Sklypai: 301, 302, 303, 304) Kv. Nr. 19 (Sklypai: 301, 302) Visi miškai priskiriami IV grupei	
2.	1,7	7120, Degradavusios aukštapelkės (nustatyti apsaugos tikslai) – 1,7 ha.	–	Valstybinė, NŽT	Atviri (neapaugę mišku) naudojami ir užleisti durpių telkiniai (ed0) – 1,7 ha	Kv. Nr. 17 (Sklypas 303)	Kirtimų ir atžalų šalinimo plote miškas neįtaksuotas
3.	0,2	7120, Degradavusios aukštapelkės (nustatyti apsaugos tikslai) – 0,2 ha.	–	Valstybinė, VMU. Dubravos regioninis padalinys	Miškas (ms0) – 0,2 ha	Kv. Nr. 17 (Sklypas 303)	–
4.	–	–	–	Valstybinė, VMU. Dubravos regioninis padalinys	Miškas (ms0)	Kv. Nr. 9 (Sklypas 344)	–

*– Žemės naudmenų identifikavimas ir skaičiavimas atliktas remiantis Lietuvos pelkių ir durpynų duomenų rinkiniu (Šaltinis: <https://www.geoportal.lt/map/#>)

Preliminarus lėšų (Eur) poreikis Veiksmų plano priemonių įgyvendinimui finansuoti

Priemonės Nr.	Atsakinga institucija	Tvarkymo ploto Nr.	Darbų mastas, ha, vnt.	Įgyvendinimo metai, preliminarus lėšų poreikis, Eur				
				I	II	III	IV	V
1.1	Fondas	1	1,7 ha	5000				
1.2.	Fondas	1	1,7 ha	35000				
2.1.	Fondas	2	1,7 ha	3000				
2.2	Direkcija	2	1,7 ha		3000		3000	
3.1.	Direkcija	3	0,2 ha			1000		
4.1.	Fondas	4	1 vnt.	700				

IX. Už veiksmų plano priemonių įgyvendinimą, dokumento įgyvendinimo koordinavimą ir peržiūrą atsakingos institucijos ir jų funkcijos

Direkcija tiesiogiai atsakinga už Veiksmų plane numatytų priemonių 2.2. *Reguliariai šalinti sumedėjusios augalijos atžalas* bei 3.1. *Iškirsti griovio pakraštyje esančius krūmus bei medžių juostą* įgyvendinimą. Fondas atsakingas už šių Veiksmų plano priemonių įgyvendinimą: 1.1. *Hidrologinio režimo supaprastinto atkūrimo techninio projekto parengimas*, 1.2 *Įgyvendinti hidrologinio režimo atkūrimo techninį projektą*, 2.1. *Sumedėjusios augalijos iškirtimas*, 4.1. *Įrengti informacinį stendą*.

Už Veiksmų plane numatytų gamtotvarkos darbų koordinavimą ir dokumento peržiūrą (aktualų atnaujinimą) atsakinga Direkcija.

X. Laukiami įgyvendintų gamtotvarkos darbų rezultatai ir jų tęstinumas

Laukiami rezultatai:

- sudarytos palankios sąlygos EB svarbos buveinės 7110, **Aktyvios aukštapelkės* formavimuisi ne mažesniame kaip 22 ha plote;
- atkurta gera EB svarbos buveinės 91D0, **Pelkiniai miškai* būklė ne mažesniame kaip 5,5 ha plote bei pasiekta šios buveinės susiformavimo ne mažesniame kaip 0,5 ha plote;
- pagerinta BAST aptinkamų tikslinių rūšių (skiauterėtojo tritono ir šarvuotosios skėtės) bei kitų vietovėje aptinkamų saugomų rūšių (pilkoji gervė, raudonpilvė kūmutė) buveinių būklė bei suformuotos potencialios BAST tikslinių rūšių buveinės;
- visuomenė informuota apie BAST gamtines vertybes, jų apsaugą ir atliktus gamtotvarkos darbus;

- padidėjęs vietovės atsparumas gamtos gaisrams durpyne.

Visi šiame Veiksmų plane numatyti gamtotvarkos darbai yra naudingi tikslinėms rūšims ir buveinėms bei kitoms BAST aptinkamoms saugomoms vertybėms. Numatyti gamtotvarkos darbai neigiamo poveikio vietovės gamtinėms vertybėms neturės.

XI. Veiksmų plano įgyvendinimo stebėsenos ir rezultatų vertinimo tvarka

Už Veiksmų plane numatytų darbų įgyvendinimo stebėseną ir rezultatų vertinimą, gamtotvarkos veiksmų poveikį tikslinėms bei kitoms Teritorijoje esančioms vertybėms, duomenų suvedimą į Biologinės įvairovės duomenų bazę BIOMON (<https://biomon.lt/>) ir įrengtų hidrotechninių statinių priežiūrą atsakinga Direkcija. Tikslinių vertybių būklė stebima ir vertinama ne rečiau kaip kas penkis metus pagal tuo metu galiojančią Valstybinę aplinkos monitoringo programą ar kitus aktualius VSTT teises aktus. Kitų saugomų vertybių (kurios šiuo metu nėra įtrauktos į BAST Apsaugos tikslus) stebėseną vykdoma jų radavietėse tokiu pačiu periodiškumu.

Veiksmų plano įgyvendinimo, naujų priemonių poreikio ir Gamtotvarkos priemonių efektyvumo vertinimui naudojami šie kriterijai:

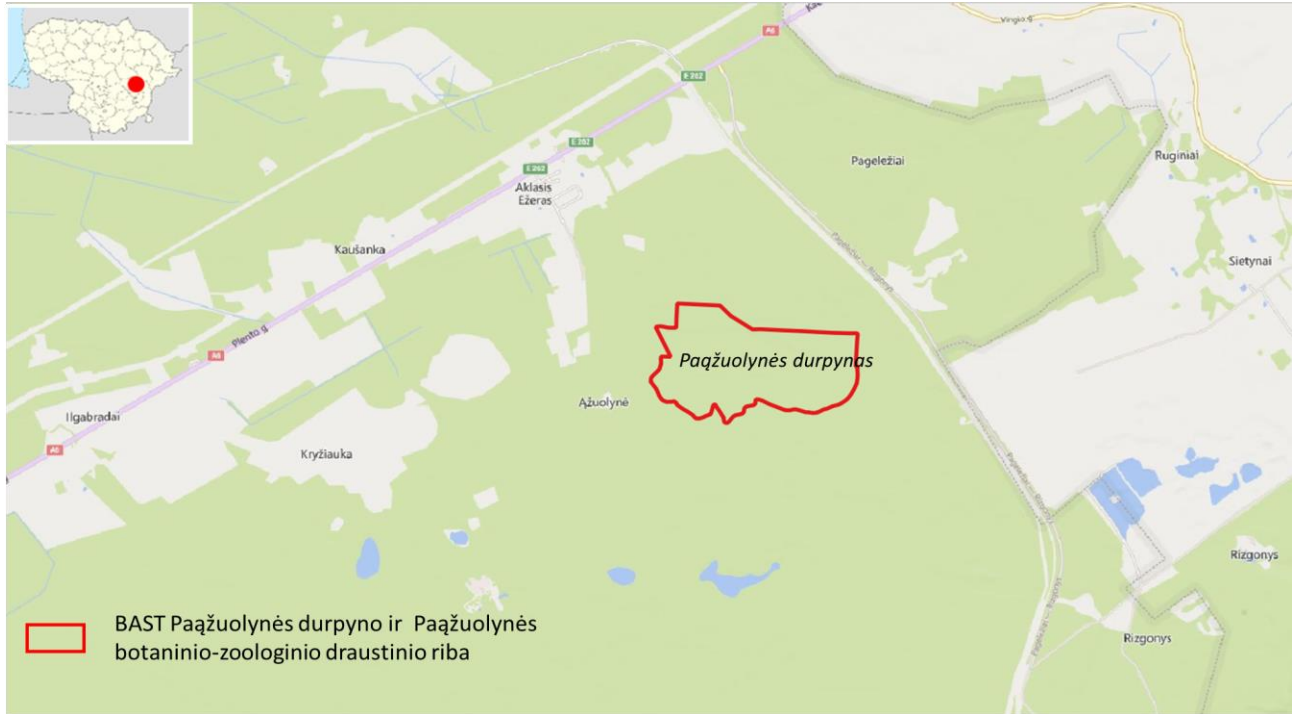
- a) gamtotvarkos priemonių įgyvendinimo kokybė ir apimtys;
- b) EB svarbos buveinių būklė ir jos pokyčiai;
- c) tikslinių rūšių populiacijų būklė ir pokyčiai;
- d) gruntinio vandens lygis ir jo pokyčiai.

Veiksmų planas periodiškai tikslinamas ir atnaujinamas, atsižvelgiant pasiektus gamtotvarkos rezultatus, jų efektyvumą. Už veiksmų plano tikslinimą ir pateikimą Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai atsakinga Direkcija.

PRIEDAI

1 priedas

BAST „Pažsuolynės durpynas“ (LTJOA0003) lokalizacija

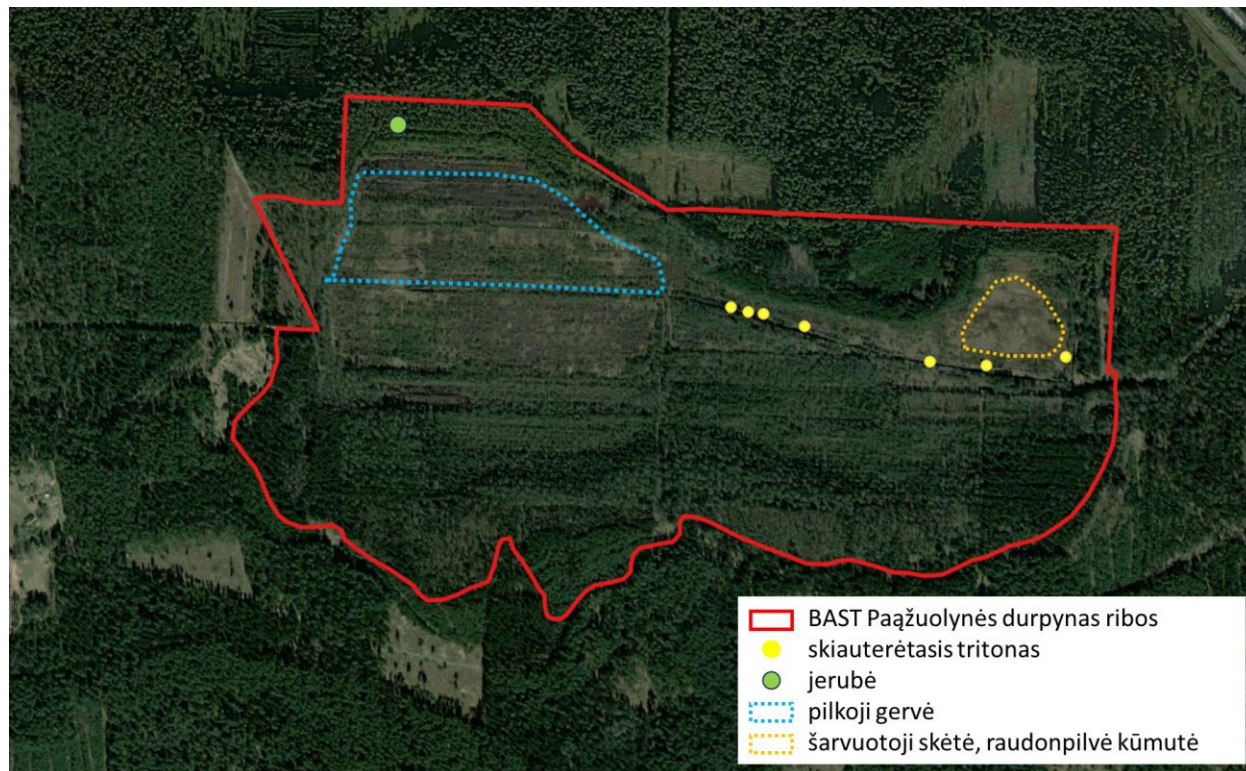

EB buveinių ribos BAST „Pažžuolynės durpynas“ (LTJOA0003) ir apsaugos tikslai

Šaltinis: Įsakymas Dėl Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2018 m balandžio 19 d. įsakymo Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ pakeitimo 192 priedas

BAST „Paąžuolynės durpynas“ (LTJOA0003) saugomų rūšių radaviečių schema

**BAST Paąžuolynės durpyno (LTJOA0003) Veiksmų plane numatyti tvarkymo plotai,
informacinio stendo įrengimo vieta ir žemės savininkai**

Tvarkymo plotai: 1 – hidrologinio režimo atkūrimo plotas, 2 – sumedėjusios augalijos iškirtimas ir atžalų šalinimas, 3 – griovio pakraštyje esančių krūmų bei medžių juostos iškirtimas 4. – Informacinio stendo vieta

